

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

ĐỖ VIỆT DUY

**TÁC ĐỘNG CỦA HỆ THỐNG CHÍNH SÁCH
ĐẾN PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN HUYỆN
MÙ CANG CHẢI, TỈNH YÊN BÁI**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60 - 31 - 10

LUẬN VĂN THẠC SỸ KINH TẾ

(Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp)

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Đỗ Anh Tài

Thái Nguyên, năm 2011

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn “**Tác động của hệ thống chính sách đến phát triển nông thôn huyện Mù Cang Chải, tỉnh Yên Bái**” là công trình nghiên cứu của cá nhân tôi. Luận văn hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Các thông tin sử dụng trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc, các tài liệu tham khảo được trích dẫn đầy đủ, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn

Thái Nguyên, ngày ... tháng ... năm 2011

Học viên

Đỗ Viết Duy

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài “Tác động của hệ thống chính sách đến phát triển nông thôn huyện Mù Cang Chải, tỉnh Yên Bái” tôi đã nhận được rất nhiều sự giúp đỡ nhiệt tình của các cơ quan và cá nhân. Trước hết tôi xin chân thành cảm ơn sự tận tình giúp đỡ về mặt chuyên môn của người hướng dẫn khoa học PGS. TS Đỗ Anh Tài đã giúp tôi triển khai nội dung, ý tưởng nghiên cứu và phương pháp giải quyết vấn đề nghiên cứu

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ của Khoa sau Đại học và các khoa phòng liên quan trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh đã tạo điều kiện thuận lợi trong suốt thời gian học và nghiên cứu tại trường.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ UBND huyện Mù Cang Chải, UBND các xã: Mò Dề, Ché Tạo, Pú Luông và phòng thống kê huyện trong việc cung cấp số liệu thứ cấp đầy đủ, chính xác và tư vấn, đóng góp ý kiến trong việc nghiên cứu ảnh hưởng của hệ thống chính sách đến phát triển nông thôn tại địa phương. Đồng thời đã tạo điều kiện thuận lợi tốt nhất cho tôi trong việc điều tra khảo sát thu thập số liệu sơ cấp phục vụ nghiên cứu.

Học viên

Đỗ Viết Duy

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài.....	3
2.1. Mục tiêu chung.....	3
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	3
3. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu	3
3.1 Đối tượng nghiên cứu.....	3
3.2. Phạm vi nghiên cứu	4
3.2.1. Phạm vi không gian.....	4
3.2.2 Phạm vi thời gian.....	4
3.2.3. Phạm vi nội dung.....	4
4. Những đóng góp mới của luận văn.....	4
5. Bố cục của luận văn	5
CHƯƠNG 1	6
TỔNG QUAN TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU VÀ	6
PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	6
1. 1. CƠ SỞ KHOA HỌC.....	6
1.1.1. Cơ sở lý luận	6
1.1.1.1. Một số vấn đề cơ bản về nông thôn và phát triển nông thôn	6
1.1.1.2. Một số vấn đề cơ bản về chính sách và chính sách phát triển nông thôn	14
1.1.2. CƠ SỞ THỰC TIỄN	22
1.1.2.1. Phát triển nông thôn và chính sách phát triển nông thôn ở Việt Nam.....	22
1.1.2.2. Chính sách phát triển nông thôn ở một số nước trên thế giới	25
1.1.2.3. Bài học kinh nghiệm cho Việt Nam trong phát triển nông thôn	33
1.2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	37
1.2.1. Cơ sở phương pháp luận	37
1.2.2. Phương pháp thống kê.....	38
1.2.3. Phương pháp so sánh.....	40
1.2.4. Phương pháp chuyên gia, chuyên khảo	40
1.2.5. Phương pháp phân tích hồi quy tương quan.....	40
1.2.6. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	41

2.1. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN NGHIÊN CỨU.....	45
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	45
<i>2.1.1.1. Vị trí địa lý.....</i>	<i>45</i>
<i>2.1.1.2. Đặc điểm địa hình.....</i>	<i>45</i>
<i>2.1.1.3. Đặc điểm thời tiết, khí hậu.....</i>	<i>46</i>
<i>2.1.1.4. Tài nguyên đất.....</i>	<i>47</i>
2.1.1.5. Tài nguyên nước.....	48
2.1.1.6. Tài nguyên khoáng sản:.....	49
2.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội huyện Mù Cang Chải.....	49
<i>2.1.2.1. Tình hình dân số và lao động.....</i>	<i>49</i>
<i>2.1.2.2. Kết cấu cơ sở hạ tầng huyện Mù Cang Chải.....</i>	<i>52</i>
2.1.3. Tình hình phát triển kinh tế - xã hội huyện Mù Cang Chải.....	57
2.1.4. Đánh giá những thuận lợi – khó khăn của huyện Mù Cang Chải.....	63
2.2 Thực trạng chính sách phát triển nông thôn huyện Mù Cang Chải.....	65
2.2.1. Chính sách đất đai.....	65
<i>2.2.1.1. Chính sách về giao quyền sử dụng đất lâu dài.....</i>	<i>65</i>
<i>2.2.1.2. Chính sách khai hoang mở rộng diện tích đất sản xuất nông nghiệp.....</i>	<i>73</i>
<i>2.2.1.3. Thực trạng sử dụng đất trên địa bàn huyện Mù Cang Chải.....</i>	<i>75</i>
2.2.2. Chính sách hỗ trợ phát triển sản xuất.....	80
<i>2.2.2.1. Chính sách hỗ trợ mua sắm tư liệu sản xuất.....</i>	<i>81</i>
<i>2.2.2.2. Chính sách khuyến nông.....</i>	<i>90</i>
2.2.3. Chính sách tín dụng.....	94
2.2.4. Chính sách đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng.....	101
2.2.5. Chính sách lao động việc làm.....	105
2.3. Đánh giá kết quả việc thực hiện chính sách.....	112
<i>2.3.1. Ưu điểm trong thực hiện các chính sách phát triển nông thôn.....</i>	<i>112</i>
<i>2.3.2. Hạn chế trong việc thực hiện các chính sách phát triển nông thôn.....</i>	<i>113</i>
<i>2.3.3. Nguyên nhân những yếu kém.....</i>	<i>115</i>
2.4. Đánh giá tác động của hệ thống chính sách đến phát triển nông thôn.....	116
2.4.1. Đánh giá chung tác động của hệ thống chính sách.....	116
<i>2.4.1.1. Tác động của hệ thống chính sách đến tăng trưởng kinh tế.....</i>	<i>116</i>
<i>2.4.1.2. Tác động đến của hệ thống chính sách chuyển dịch cơ cấu kinh tế.....</i>	<i>117</i>

2.4.1.3. Tác động đến của hệ thống chính sách đến việc làm, thu nhập và mức sống của người dân	120
2.4.1.4. Tác động đến của hệ thống chính sách đến sinh kế của hộ	122
2.4.1.5. Tác động của hệ thống chính sách đến an ninh trật tự xã hội	123
2.4.2. Tác động của hệ thống chính sách tiếp cận từ phía người dân.....	124
CHƯƠNG 3	126
GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN CHÍNH SÁCH PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN HUYỆN MÙ CANG CHẢI TỈNH YÊN BÁI.....	126
3.1. QUAN ĐIỂM PHÁT TRIỂN VÀ MỤC TIÊU PHÁT TRIỂN.....	126
3.1.1. Quan điểm phát triển nông thôn của huyện Mù Cang Chải	126
3.2.2. Phương hướng và mục tiêu phát triển kinh tế xã hội Mù Cang Chải.....	128
3.2.2.1. <i>Phương hướng phát triển kinh tế xã hội.....</i>	128
3.2.2.2. <i>Mục tiêu phát triển kinh tế xã hội.....</i>	128
2. Giải pháp hoàn thiện chính sách phát triển nông thôn huyện Mù Cang Chải, tỉnh Yên Bái.....	131
2.1. Giải pháp chung	131
2.2. Giải pháp cụ thể cho từng chính sách	132
2.2.1. <i>Chính sách đất đai.....</i>	132
2.2.2. <i>Chính sách hỗ trợ phát triển sản xuất.....</i>	134
2.2.3. <i>Chính sách tín dụng</i>	135
2.2.4. Chính sách đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng	136
2.2.5. Chính sách lao động việc làm	137
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	139
1. KẾT LUẬN.....	139
2. KIẾN NGHỊ.....	141

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Ký hiệu	Diễn giải
DT	Diện tích
CC	Cơ cấu
LĐ	Lao động
ĐVT	Đơn vị tính
TĐPTBQ	Tốc độ phát triển bình quân
GT	Giá trị
SL	Số lượng
UBND	Ủy ban nhân dân
GCN	Giấy chứng nhận
SX	Sản xuất
NN	Nông nghiệp
KP	Kinh phí
HĐND	Hội đồng nhân dân
PTNT	Phát triển nông thôn
CN - XD	Công nghiệp – Xây dựng
TM – DV	Thương mại – Dịch vụ

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

	Tên bảng	Trang
Bảng 1.1	Tiêu chí phân biệt khu vực nông thôn và khu vực thành thị	7
Bảng 2.1	Tình hình dân số và lao động huyện Mù Cang Chải	50
Bảng 2.2	Tình hình sản xuất ngành trồng trọt của một số cây trồng chính của huyện Mù Cang Chải	58
Bảng 2.3	Tình hình sản xuất ngành chăn nuôi huyện Mù Cang Chải	60
Bảng 2.4	Cơ cấu kinh tế huyện Mù Cang Chải	63
Bảng 2.5	Tình hình cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất	72
Bảng 2.6	Tình hình khai hoang mở rộng diện tích đất nông nghiệp	74
Bảng 2.7	Tình hình sử dụng đất tại huyện Mù Cang Chải	76
Bảng 2.8	Tình hình sử dụng đất phân theo đối tượng sử dụng	79
Bảng 2.9	Tình hỗ trợ giống cây trồng, vật tư sản xuất nông nghiệp bằng ngân sách địa phương	82
Bảng 2.10	Tình hình hỗ trợ mua sắm tư liệu sản xuất tại huyện Mù Cang Chải theo chương trình 135 giai đoạn 2	84
Bảng 2.11	Kinh phí đầu tư hỗ trợ phát triển sản xuất tại huyện Mù Cang Chải theo chương trình 30a	87
Bảng 2.12	Tình hình hoạt động công tác khuyến nông trên địa bàn huyện Mù Cang Chải giai đoạn 2006 – 2010	92
Bảng 2.13	Tình hình cho vay vốn của tổ chức tín dụng trên địa bàn huyện Mù Cang Chải giai đoạn 2007 – 2010	99
Bảng 2.14	Tình hình sử dụng vốn đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng huyện Mù Cang Chải giai đoạn 2006 - 2010	103
Bảng 2.15	Kết quả thực hiện công tác giải quyết việc làm trên địa bàn huyện Mù Cang Chải phân theo ngành kinh tế	110
Bảng 2.16	Giá trị sản xuất và cơ cấu kinh tế huyện Mù Cang Chải	118
Bảng 2.17	Một số chỉ tiêu phản ánh hiệu quả chính sách đến thu nhập, việc làm của người dân Mù Cang Chải	120
Bảng 2.18	Các nhân tố ảnh hưởng tới thu nhập hỗn hợp của các hộ nông dân huyện Mù Cang Chải	121
Bảng 2.19	Phân tích mức độ hài lòng của người dân về các chính sách phát triển nông thôn trên địa bàn huyện Mù Cang Chải	125

DANH MỤC BIỂU ĐỒ, ĐỒ THỊ

Tên biểu đồ	Trang
Sơ đồ 1.1: Vòng đời của một chính sách	21
Biểu đồ 2.1: GDP và tốc độ tăng GDP huyện Mù Cang Chải giai đoạn 2005 – 2010 (Tính theo giá cố định 1994)	116

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Sau gần 25 năm tiến hành đổi mới Việt Nam đã có những bước tiến vượt bậc trong phát triển kinh tế. Từ một nước bị tàn phá nặng nề sau chiến tranh, cơ sở vật chất nghèo nàn, lạc hậu Việt Nam đã vươn lên thoát khỏi khủng hoảng và đạt được nhiều thành tựu nổi bật. Tốc độ tăng trưởng kinh tế nhanh, cơ sở vật chất được đầu tư, mở rộng, tạo tiền đề cho giai đoạn phát triển mới: tốc độ tăng GDP giai đoạn 1986 – 1990 đạt 4,4%/năm, sang giai đoạn 1991 - 1995 đạt 8,2%/năm, giai đoạn 1996 – 2000 tăng bình quân 7%/năm, giai đoạn 2001 – 2005 tăng bình quân 7,51%/năm [2]. Đây là con số tăng trưởng ấn tượng trong bức tranh kinh tế thế giới thời kỳ qua. Việt Nam luôn được xếp vào nhóm những nước có tốc độ tăng trưởng nhanh nhất, chỉ xếp sau Trung Quốc. Đóng góp vào sự tăng trưởng đó bên cạnh bước tiến ngành công nghiệp là sự thay đổi lớn lao trong ngành nông nghiệp. Từ một nước nghèo đói, phần lớn dân số là nông dân sinh sống tại khu vực nông thôn lạc hậu nhưng vẫn phải nhập khẩu lương thực thì hiện nay Việt Nam không những đủ thỏa mãn nhu cầu trong nước mà còn có dư để xuất khẩu. Các mặt hàng nông sản gạo, cà phê, hạt điều, tiêu, thủy hải sản... của Việt Nam luôn ở vị trí dẫn đầu thế giới về sản lượng xuất khẩu, bộ mặt nông thôn ngày càng khởi sắc theo hướng hiện đại. Để có được những thành tựu đó là nhờ những tư tưởng đổi mới đúng đắn của Đảng và Nhà nước mà được cụ thể hóa bằng những chính sách được thực hiện trong những giai đoạn vừa qua.

Có thể nói Chính sách có vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế nói chung và khu vực nông thôn nói riêng. Bên cạnh chịu ảnh hưởng mạnh từ điều kiện tự nhiên, khu vực nông thôn với sản xuất nông nghiệp là chủ yếu chịu nhiều tác động từ yếu tố chính sách của Nhà nước. Là một nước có điều